

Justitsministeriet

Civil- og Politiafdelingen

Dato: 8. juni 2006
Kontor: Dyrevelfærdskontoret
Sagsnr.: 2005-5410-0011
Dok.: LGH40602

Bidrag til samlenotat for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. juni 2006

Vedrørende: Forslag til Rådets direktiv om minimumsregler for beskyttelse af slagtekyl- linger (KOM (2005) 221 endelig)

Revideret notat. Ændringer er markeret med kursiv.

Resumé

Rådet forventes at få forelagt en statusrapport for forhandlingerne om direktivforslaget med henblik på en mulig generel stillingtagen til (visse dele af) forslaget. Der forventes ikke en egentlig drøftelse af selve forslagens bestemmelser på rådsmødet. På baggrund af drøftelserne i Rådets arbejdsgruppe og på CVO-niveau om forslaget står det klart, at der ikke blandt medlemslandene er enighed om forslagens indhold i den nuværende udformning. Centrale emner for uenigheden er bl.a. fastsættelse af en maksimal belægningsgrad, fastlæggelsen af, hvilke velfærdsindikatorer der skal anvendes ved slagterikontrol, herunder vurdering af trædepudesvidninger, samt fastsættelsen af regler om myndighedernes opfølgning over for bedriften ved konstaterede velfærdsproblemer. Det østrigske formandskab har fremlagt en række løsningsforslag på disse problemstillinger, som ventes drøftet på rådsmødet, herunder forslag om udskydelse af ikrafttræden for bilag IV (opfølgning på slagterikontrolresultater) samt forslag om, at der ikke fastsættes en maksimal, øvre belægningsgrad for bedrifter med belægningsgrader på mere end 30 kg pr. m².

1. Baggrund

Produktionen af slagtekyllinger er en vigtig del af landbruget i EU. Ifølge Kommissionen produceres der således hvert år mere end 5 mia. slagtekyllinger i EU's medlemslande (forud for udvidelsen med de ti nye medlemslande), og Kommissionen anslår, at dette tal efter udvidelsen af EU til 25 medlemslande pr. 1. maj 2004 er forøget med ca. 18 pct. Sammenlignet med andre husdyrsektorer er produktionen af slagtekyllinger samtidig en af de mest intensive former for landbrug. Der er som følge heraf også en række velfærds- og sundhedsproblemer hos slagtekyllingerne.

Den 21. marts 2000 afgav Den Videnskabelige Komité for Dyrs Sundhed og Trivsel en rapport om slagtekyllingers velfærd. Rapporten viste, at der var en del velfærdsproblemer forbundet med produktion af slagtekyllinger bl.a. benproblemer og forskellige stofskiftesygdomme. Komitéens rapport indeholder dog samtidig en række anbefalinger og forslag til Kommissionen til afhjælpning af disse velfærdsproblemer for slagtekyllinger.

Der findes i dag ikke i EU-regi specifikke regler til beskyttelse af slagtekyllinger. Opdræt af slagtekyllinger er dog omfattet af de generelle regler i Rådets direktiv 1998/58/EF af 20. juli 1998 om beskyttelse af dyr, der holdes til landbrugsformål.

På denne baggrund fremsatte Kommissionen den 30. maj 2005 forslag til Rådets direktiv om minimumsforskrifter for beskyttelse af slagtekyllinger.

På rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. juli 2005 noterede Rådet sig Kommissær Kyprianous præsentation af forslaget.

Tyskland, Sverige og Danmark gav udtryk for bred støtte til Kommissionens forslag og advarede imod risikoen ved en for høj belægningsgrad for slagtekyllinger. Slovakiet, Tjekkiet og Frankrig tilkendegav, at de var bekymrede for, at den europæiske fjerkræindustri risikerer at miste konkurrenceevne på verdensmarkedet og at tabe markedsandele i EU, og de fremhævede behovet for at tage behørigt hensyn til de økonomiske aspekter og til medlemslandenes geografiske beliggenhed samt til tidsplanen for det foreslåede direktivs gennemførelse. Frankrig foreslog endvidere, at Kommissionens konsekvensanalyse af forslaget blev gennemgået af Specialkomitéen for Landbrug. Grækenland fremhævede behovet for tilstrækkelig beskyttelse af slagte-

kyllinger samt for sikre rammer på området og understregede betydningen af, at der er en cost-benefit-balance.

Kommissær Kyprianou mindede om, at der hvert år slagtes 5,5 mia. slagtekyllinger i EU, og at forslaget var blevet omhyggeligt forberedt og vedtaget efter høring af de berørte parter, som f.eks. de vigtigste repræsentanter for industrien og forbruger- og dyrevelfærdsorganisationer, samt drøftelser med relevante eksperter fra medlemslandene. Kommissæren bemærkede også, at den videnskabelige udtalelse fra Den Videnskabelige Komité for Dyrs Sundhed og Trivsel var blevet brugt som grundlag for en detaljeret gennemgang af forslaget. Forslaget kombinerer harmoniserede tekniske krav og data indsamlet af landbrugerne med en indikatorbaseret overvågning af flokkene efter slagtning. Kommissæren understregede, at han er klar over betydningen af, at EU's slagtekyllingeindustri er konkurrencedygtig i forhold til produktionen i tredje-lande.

På rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. juni 2006 forventes det østrigske formandskab at sætte direktivforslaget på dagsordenen med henblik på formandskabets afgivelse af en statusrapport for forhandlingerne af forslaget og med henblik på en efterfølgende mulig generel stillingtagen til (visse dele af) forslaget.

2. Hjemmelsgrundlag

Forslaget til direktiv er fremsat med hjemmel i EF-Traktatens artikel 37 om den fælles landbrugspolitik og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet.

3. Nærhedsprincippet

Kommissionen har om forholdet til nærhedsprincippet anført, at formålet med forslaget ikke kan opfyldes tilfredsstillende af medlemslandene selv, idet forskelle i medlemslandenes eksisterende regler for slagtekyllinger kan have betydning for konkurrencen.

Efter Kommissionens opfattelse vil medlemslandenes egne initiativer være utilstrækkelige til at opnå de mål, som Kommissionens forslag tilsigter. Fælles minimumsregler for beskyttelse af slagtekyllinger i EU er nødvendige for også at sikre rationel udvikling inden for produktionen af slagtekyllinger.

På nuværende tidspunkt er opdræt af slagtekyllinger, som ovenfor nævnt, omfattet af de generelle regler i Rådets direktiv 1998/58/EF af 20. juli 1998 om beskyttelse af dyr, der holdes til landbrugsformål. Særlige regler om krav til beskyttelse af slagtekyllinger findes imidlertid kun i Sverige og i Danmark.

Kommissionen finder på den baggrund, at en harmonisering i EU ved hjælp af minimumsregler på området vil være medvirkende til at undgå en skævvridning af markedet som følge af forskelle i medlemslandenes nationale lovgivning.

Regeringen finder, at nærhedsprincippet må anses for overholdt, da kun en samlet indsats i EU kan skabe tilstrækkelig sikkerhed for en generel forbedring af dyrevelfærden for slagtekyllinger inden for fællesskabet, idet Danmark og Sverige på nuværende tidspunkt er de eneste lande med nationale regler på området. Det er endvidere regeringens opfattelse, at forslaget vil være medvirkende til at skabe lige konkurrencemæssige vilkår for produktionen af slagtekyllinger.

4. Formål og indhold

4.1. Indledning

Forslaget har ifølge Kommissionen til formål at indføre forbedringer af dyrevelfærden i intensivt opdræt af kyllinger ved hjælp af tekniske og driftsmæssige krav til bedrifterne, herunder intensiveret kontrol på bedrifterne og en øget informationsstrøm mellem producenten, de kompetente myndigheder og slagteriet på grundlag af en velfærdskontrol af kyllingekroppene i forbindelse med slagtning.

Det østrigske formandskab har udarbejdet en ny konsolideret udgave af direktivforslaget (dokument 9114/06 ADD 1 AGRILEG 75). Herudover har formandskabet udarbejdet et dokument (dokument 10055/06 AGRILEG 88), der indeholder løsningsforslag på en række problemstillinger, som i øjeblikket er til hinder for, at forhandlingerne om direktivforslaget kan fortsætte. Dette kompromisforslag blev præsenteret af formandskabet på et attachémøde den 29. maj 2006. I det følgende vil den seneste udgave af direktivforslaget blive gennemgået. Endvidere vil det østrigske formandskabs løsningsforslag blive gennemgået i forbindelse med omtalen af de bestemmelser i direktivforslaget, som de enkelte løsningsforslag knytter sig til.

For en nærmere beskrivelse af direktivforslagets oprindelige indhold henvises til grundnotatet af 6. oktober 2005.

4.2. Anvendelsesområde og definitioner

Forslagets artikel 1, stk. 1, fastsætter direktivets anvendelsesområde til slagtekyllinger. Direktivet omfatter dog ikke bedrifter med under 100 kyllinger, bedrifter med *udelukkende* avlskyllinger samt rugerier. *Direktivet finder anvendelse på kyllinger til opdræt på bedrifter, som har kyllinger til både avl og opdræt.* Bestemmelsen fastslår endvidere, at det står medlemslandene frit at træffe mere vidtgående foranstaltninger på det område, der er omfattet af direktivet. *Endelig fremgår det af bestemmelsen, at det primære ansvar for dyrevelfærden fortsat påhviler dyrenes ejer eller bruger.*

Det bemærkes, at det østrigske formandskab i et forsøg på at opnå et kompromis mellem medlemslandene har foreslået, at grænsen for direktivets anvendelsesområde ændres til 350 kyllinger.

Forslagets artikel 2 indeholder definitioner af en række af begreberne i forslaget til direktiv, herunder begreberne "ejer", "bruger", "bedrift", "bedriftsenhed", "friareal", "belægningsgrad" og "daglig dødelighedsrate".

Begrebet "ejer" er defineret som enhver fysisk eller juridisk person, som ejer den bedrift, hvor kyllingerne holdes. Begrebet "bruger" er defineret som enhver fysisk eller juridisk person, som permanent eller midlertidigt har ansvaret for kyllinger i henhold til en kontrakt eller til loven. Begrebet "bedrift" er defineret som et produktionssted, hvor der holdes kyllinger. Begrebet "bedriftsenhed" er defineret som en bygning på en bedrift, hvor der holdes en kyllingeflok. Begrebet "friareal" er defineret som et areal med strøelse, som kyllingerne har permanent adgang til. Definitionen af begrebet "friareal" kan dog suppleres efter den i forslagets artikel 11 nævnte komitéprocedure, så der tages hensyn til arealer uden strøelse. Begrebet "belægningsgrad" er defineret som kyllingernes samlede levende vægt pr. m² friareal. Begrebet "daglig dødelighedsrate" er defineret som det antal kyllinger, der er døde i en bedriftsenhed på en given dag, herunder dem, som er blevet aflivet enten på grund af sygdom eller af andre grunde, divideret med det antal kyllinger, der er til stede i bedriftsenheden på denne dag, ganget med 100.

4.3. Krav til kyllingehold

Forslagets artikel 3 indeholder en generel bestemmelse om, at alle ejere eller brugere af slagtekyllinger skal overholde de krav, som fremgår af bilag I til direktivforslaget. *Endvidere gælder for alle bedrifter at den kompetente myndighed er forpligtet til at foretage inspektion, overvåg-*

ning og opfølgning i overensstemmelse med bilag III og IV, ligesom den embedsdyrlæge, der er ansvarlig for den offentlige kontrol på slagteriet, skal opfylde de krav, som fremgår af bilag III.

Herudover gælder for alle bedrifter som udgangspunkt, at den maksimale belægningsgrad på en bedrift eller i en bedriftsenhed ikke på noget tidspunkt må overstige 32 kg pr. m², og at gennemsnittet af den maksimale belægningsgrad i de sidste tre flokke ikke må overstige 30 kg pr. m². Kyllinger kan dog holdes med en maksimal belægningsgrad, der ikke på noget tidspunkt overstiger 40 kg pr. m², hvis ejeren eller brugeren foruden kravene i bilag I opfylder kravene i bilag II. Det skal dog i den forbindelse sikres, at gennemsnittet af den maksimale belægningsgrad i de sidste tre flokke ikke overstiger 38 kg pr. m².

Ifølge direktivforslagets artikel 1, stk. 2, finder de ovenfor nævnte grænser for belægningsgrad, ikke anvendelse på ekstensivt staldopdræt og fritgående kyllinger/frilandskyllinger, som er omfattet af Kommissionens forordning (EØF) nr. 1538/91, og økologisk fjeropdræt, som er omfattet af Rådets forordning (EØF) nr. 2092/91.

Det bemærkes, at i det oprindelige direktivforslag fra Kommissionen gjaldt kravet om, at den kompetente myndighed skulle foretage inspektion, overvågning og opfølgning efter bilag III og IV alene for bedrifter med belægningsgrader på mere end 30 kg pr. m².

Endvidere bemærkes, at det østrigske formandskab i et forsøg på at opnå et kompromis mellem medlemslandene har foreslået, at der i første omgang ikke fastsættes en øvre grænse for belægningsgraden i bedrifter med belægningsgrader på mere end 30 kg pr. m² (dvs. at grænsen på 38/40 kg pr. m² fjernes), og at spørgsmålet om en øvre maksimal belægningsgrad udskydes til senere drøftelse, således at en sådan grænse eventuelt fastsættes på et senere tidspunkt. Direktivforslaget vil herefter alene komme til at skelne mellem bedrifter med belægningsgrader på op til 30 kg pr. m² og bedrifter med belægningsgrader på mere end 30 kg pr. m².

4.4. Krav om uddannelse og vejledning for personer, der beskæftiger sig med kyllinger

Ifølge forslagets artikel 4 skal medlemsstaterne sikre, at brugere, som er fysiske personer, har modtaget passende uddannelse med henblik på deres arbejdsopgaver, og at der findes relevante kurser. Kurserne skal fokusere på velfærdsaspekter og navnlig dække de emner, der er nævnt i direktivforslagets bilag V. Medlemsstaterne sikrer, at der oprettes et system til kontrol og godkendelse af kurser. Kyllingernes bruger skal være i besiddelse af et bevis anerkendt af medlemsstatens kompetente myndighed, som attesterer, at vedkommende har gennemgået et sådant

kursus eller har erfaringer, der svarer til en sådan uddannelse. Medlemslandene kan anerkende, at erfaringer opnået før det tidspunkt, hvor direktivet senest skal være gennemført, sidestilles med deltagelse i sådanne kurser og udsteder beviser, der attesterer en sådan sidestilling. Medlemslandene kan endvidere beslutte, at kravene om uddannelse også skal gælde for ejere. Herudover fastslås det, at ejeren eller brugeren giver personer, som de beskæftiger eller har ansat til at passe kyllinger eller til at indfange og læsse kyllinger, instrukser og vejledning om de relevante dyrevelfærdskrav, herunder om de aflivningsmetoder, der anvendes på bedrifter.

4.5. Udarbejdelse af rapport om mærkning af kyllingekød

Kommissionen skal ifølge forslagets artikel 5 senest to år efter direktivets vedtagelse forelægge Europa-Parlamentet og Rådet en rapport om muligheden for eventuelt at indføre en *specifik* harmoniseret obligatorisk mærkningsordning på fællesskabsplan for kyllingekød, kyllingekødsprodukter og tilberedt kyllingekød *baseret på overholdelse af dyrevelfærdsnormerne*.

Rapporten skal indeholde en redegørelse for de mulige socioøkonomiske følger af en sådan mærkningsordning, virkningerne for Fællesskabets økonomiske partnere og en vurdering af, hvorvidt en sådan mærkningsordning vil være i overensstemmelse med Verdenshandelsorganisationen (WTO)'s regler. Rapporten skal desuden ledsages af relevante forslag til retsfor skrifter, der bl.a. vil skulle inddrage medlemslandenes erfaringer med frivillige mærkningsordninger.

4.6. Udarbejdelse af rapport om genetiske parametres betydning

Ifølge forslagets artikel 6 skal medlemslandene senest *fire* år efter direktivets vedtagelse indsende et sammendrag af de oplysninger, som er indsamlet på slagterierne om bl.a. forekomsten af trædepudesvidninger og dødelighedsprocenter, til Kommissionen. På grundlag af disse oplysninger og en udtalelse fra Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) forelægger Kommissionen herefter *senest den 1. januar 2009* en rapport for Europa-Parlamentet og Rådet om genetiske parametres betydning for identificerede mangler, der medfører dårlig velfærd for slagtekyllinger. Rapporten ledsages om fornødent af relevante forslag til retsakter.

4.7. Kontrol med reglernes overholdelse

Ifølge forslagets artikel 7 skal den kompetente myndighed kontrollere overholdelsen af direktivet. Dette skal ske ved ikke-diskriminerende kontrol. Den kompetente myndighed skal navnlig kontrollere, om den levende vægt af kyllinger, som holdes i bedriftsenhederne, overstiger kra-

vene om den maksimale belægningsgrad, om det registrerede antal kyllinger, der holdes i driftsenhederne, og de daglige dødelighedsrater er sandsynlige, og om de bedrifter eller driftsenheder, der anvender højere belægningsgrader, ud over kravene i bilag I også opfylder kravene i bilag II. Kontrollen skal omfatte en passende andel af de dyr, som holdes i det enkelte medlemsland, og den kan foretages samtidig med kontroller, der gennemføres med andre formål for øje. Hvis det ved kontrollen fastslås, at den maksimale belægningsgrad er overskredet forsætligt og/eller gentagne gange, skal der anvendes sanktioner i henhold til artikel 9. Medlemslandene er endvidere forpligtet til senest den 30. juni hvert år at sende en rapport til Kommissionen om den kontrol, der er foretaget. Rapporten skal ledsages af en analyse af de alvorligste konstaterede velfærdsproblemer og de foranstaltninger, der er truffet af de kompetente myndigheder til afhjælpning heraf.

4.8. Retningslinjer for god ledelsespraksis

Forslagets artikel 8 fastslår, at medlemslandene skal opfordre til udviklingen af retningslinjer for god ledelsespraksis på området. Retningslinjerne kan udarbejdes på nationalt plan, i samarbejde mellem flere medlemslande eller på fællesskabsplan.

4.9. Sanktioner

Forslagets artikel 9 forpligter medlemslandene til nationalt at fastsætte sanktioner for overtrædelse af de nationale regler, der gennemfører direktivet. Sanktionerne skal være effektive, stå i rimeligt forhold til overtrædelsernes grovhed og have afskrækkende virkning.

4.10. Afsluttende bestemmelser

Bilag I, II og V til direktivet kan ifølge forslagets artikel 10 ændres efter den i forslagets artikel 11 beskrevne udvalgsprocedure. Denne procedure vil bl.a. også skulle anvendes til at vedtage eventuelle nødvendige gennemførelsesforanstaltninger som følge af direktivet, herunder bl.a. om det i punkt 2 i bilag III omhandlede pointsystem vedr. trædepudesvidninger, jf. forslagets artikel 10, stk. 1. Udvalgsproceduren vil derimod ikke finde anvendelse i forhold til en ændring af bilag III og IV om slagterikontrollen og opfølgning på dennes resultater.

Forslagets artikel 12-14 indeholder de nærmere regler om, hvornår direktivet træder i kraft og hvornår det senest skal være gennemført i medlemslandene. Det fremgår bl.a. heraf, at direktivet senest skal være gennemført 18 måneder efter direktivets vedtagelse.

Det bemærkes, at det østrigske formandskab i et forsøg på at opnå et kompromis har foreslået, at direktivets bilag IV først sættes i kraft efter en periode med dataindsamling af slagterikontrolresultater fra medlemslandene. Dette indebærer, at den opfølgende kontrol i bedriften som følge af de velfærdsproblemer, der er konstateret ved slagterikontrollen på baggrund af problematiske fund ved slagterikontrollen samt de administrative sanktioner, som i visse tilfælde ville skulle anvendes i sådanne tilfælde, ikke iværksættes før efter en årrække. Baggrunden herfor er, at bortset fra i Sverige og Danmark anvendes de pågældende velfærdsindikatorer endnu ikke i EU. En række medlemslande stiller sig derfor tvivlende overfor, om der skal indføres et system, hvor det en række administrative konsekvenser er forbundet med overskridelse af de pågældende velfærdsindikatorer.

4.11. Direktivforslagets bilag I-V

4.11.1. Bilag I

Bilag I til direktivforslaget indeholder en række krav, der gælder for alle de slagtekyllingebedrifter, der er omfattet af direktivets anvendelsesområde. Der er tale om krav til vandforsyning, fodring, strøelse, ventilation og varmesystem, støj, lys, tilsyn, rengøring, førelse af et register over diverse kontroloptegnelser samt foretagelse af operative indgreb.

For alle slagtekyllingebedrifter gælder således, at drikkekopper/vandnipler skal anbringes og vedligeholdes, så spild *begrænses mest muligt*, ligesom der skal være *adgang til foder enten permanent eller ved fodertid* og indtil højst 12 timer før det forventede slagtetidspunkt, jf. pkt. 1 og 2.

Efter pkt. 3 skal kyllingerne endvidere have permanent adgang til strøelse, der er tør og løs i overfladen. *Når en bygning er blevet endegyldigt tømt for kyllinger, skal al strøelse fjernes og bedriften rengøres og desinficeres på passende vis, hvorefter der anvendes ren strøelse.* Herudover skal der være tilstrækkelig ventilation for at undgå for høje temperaturer og om fornødent kombineret med et varmesystem *til at fjerne overskydende luftfugtighed*, og støjniveauet skal holdes så lavt som muligt, jf. bilag I, pkt. 4 og 5.

Om lysforhold er det i pkt. 6 og 7 bestemt, at der i alle bygninger i lysperioderne skal være en lysintensitet på mindst 20 lux målt i kyllingernes øjenhøjde, og *mindst 80 pct. af friarealet skal være oplyst*. En midlertidig reduktion af lysintensiteten kan tillades, når det ifølge dyrlægerådgivning er nødvendigt. Fra senest syv dage efter det tidspunkt, hvor kyllingerne anbringes i bygningen, til tre dage før det forventede slagtetidspunkt, skal lyset følge en døgnrytme og

omfatte mørkeperioder på mindst 6 timer i alt, heraf mindst én sammenhængende mørkeperiode på mindst 4 timer, *eksklusive lysdæmpningsperioder.*

Ifølge direktivforslagets artikel 1, stk. 2, finder bestemmelserne om lysforhold ikke anvendelse for fritgående kyllinger/frilandskyllinger, som er omfattet af Kommissionens forordning (EØF) nr. 1538/91, eller for økologisk opdrættede kyllinger, som er omfattet af Rådets forordning (EØF) nr. 2092/91. Medlemsstaterne sørger imidlertid for, at der for kyllinger, der markedsføres som fritgående kyllinger/frilandskyllinger, eller som er økologisk opdrættede, i de perioder i kyllingernes levetid, hvor de ikke har permanent afgang til det fri, etableres en hensigtsmæssig belysningsordning.

Bilag I indeholder i pkt. 8-10 en række krav om tilsyn, rengøring og registrering. Det fremgår bl.a. heraf, at alle kyllinger på bedriften skal tilses mindst to gange dagligt, og *der bør i den forbindelse navnlig lægges vægt på symptomer, der tyder på nedsat dyrevelfærd og/eller dyresundhed. Brugeren skal indføre et system med en tilsynsprotokol og desuden sørge for, at alvorligt tilskadede kyllinger og kyllinger med tydelige tegn på sundhedsproblemer skal behandles på passende vis eller straks aflives.* Endvidere skal de dele af bygninger, udstyr og redskaber, som kyllingerne er i berøring med, rengøres grundigt og desinficeres, hver gang bygningen tømmes, inden der indsættes en ny flok.

Ejeren eller brugeren for hver bedriftsenhed skal endvidere – ud over de registre, vedkommende er forpligtet til at føre i henhold til Rådets direktiv 98/58/EF om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr – føre et register over antallet af kyllinger, *der er sat ind, friarealet, kyllingernes oprindelse, kyllingernes hybridform eller race, hvis den er bekendt, fodertyper og -mængder, medicinering og dyrlægebehandling, dødelighed pr. dag om muligt med angivelse af årsag, temperaturer i huset pr. dag (maksimum og minimum), antallet af kyllinger, der er tilbage i flokken, når de kyllinger, der skal sælges eller slagtes, er fjernet, kyllingernes gennemsnitsvægt, når alle kyllingerne eller, i tilfælde af delslagting, nogle af kyllingerne sælges eller sendes til slagting, antallet af kyllinger, der sendes til slagting og antallet af kyllinger, der er døde ved ankomsten til slagteriet og overvågningsresultaterne fra slagterikontrollen for de foregående flokke.* Oplysningerne skal opbevares i mindst to år og stilles til rådighed for den kompetente myndighed, når denne foretager inspektion, eller der i øvrigt anmodes herom, jf. bilag I, pkt. 11.

Det fremgår endelig af pkt. 12 i bilag I, at alle operative indgreb, der udføres af andre årsager end behandling eller diagnose, og som medfører skader på eller tab af en følsom kropsdel eller

ændring af knoglestrukturen, er forbudt. Dog kan medlemslandene under nærmere omstændigheder tillade næbtrimning på kyllinger, der er under 10 dage gamle, og kastrering af kyllinger.

4.11.2. Bilag II

Direktivforslagets bilag II indeholder de supplerende krav til indretning, drift og dokumentation mv., der skal være opfyldt i tilfælde, hvor belægningen øges til *over 30 kg pr. m²*.

Ønsker ejeren eller brugeren af en bedrift at hæve belægningsgraden til mere end 30 kg pr. m², skal vedkommende meddele dette til den kompetente myndighed *mindst 15 arbejdsdage før flokken sættes ind i bedriftsenheden*, jf. bilag II, punkt 1. *Det tal, der meddeles den kompetente myndighed, anvendes som reference for den højeste belægningsgrad, som omhandlet i bilag IV.* Anmeldelsen skal ledsages af et dokument med et sammendrag af oplysningerne i den dokumentation, som ejeren eller brugeren skal være i besiddelse af på bedriften, jf. pkt. 2 i bilag II. *En dyrlæge eller en anden relevant ekspert, der tilses bedriften, skal kontrollere, at anmeldelsen og det supplerende dokument er sandsynlige.*

Det fremgår endvidere, at ejeren eller brugeren skal være i besiddelse af ajourført og samlet dokumentation med en detaljeret beskrivelse af produktionssystemerne. De oplysninger, der skal kunne dokumenteres, er en række tekniske detaljer om bedriften og dens udstyr, herunder bl.a. en plan over bedriftsenheden med angivelse af størrelsen på de arealer, hvor der holdes kyllinger og oplysninger om bedriftens ventilations-, køle-, varme-, fodrings-, og vandingsssystemer, herunder deres placering. Herudover skal der foreligge oplysninger om bedriftens produktionsmål og om dens ledelse, hvilket bl.a. vil sige oplysninger om antallet af personer, der passer kyllingerne, kvalifikationer hos ejeren eller brugeren og øvrige personer, der passer kyllingerne, hvem der leverer kyllingerne og deres foder, hvem der er bedriftens dyrlæge, en plan for tilsyn og procedurer vedrørende den daglige drift af bedriften, herunder for affivning, *tømning*, rengøring og desinfektion, en plan for inspektion og vedligeholdelse af det tekniske udstyr samt beredskabsplaner i tilfælde af strømssvigt.

Ud over disse krav til anmeldelse og dokumentation i bilag II, pkt. 1 og 2, skal ejeren eller brugeren af en bedrift, der anvender en belægningsgrad på mere end 30 kg pr. m², sikre, at alle bedriftsenheder er udstyret med ventilations-, og om nødvendigt køle- og varmesystemer, der er indrettet og anvendes således: at NH₃-koncentrationen (ammoniak) ikke overstiger 20 ppm og CO₂-koncentrationen (kuldioxid) ikke overskrider 3.000 ppm, målt i kyllingernes hovedhøjde, at indendørstemperaturen er højst 3° C højere end udendørstemperaturen, når udendørstemperaturen overstiger 30° C i skyggen, og at den gennemsnitlige relative luftfugtighed

indenfor i bedriftsenheden i 48 timer ikke overstiger 70 pct., når udendørstemperaturen er under 10° C, jf. bilag II, pkt. 3.

Endelig skal ejeren eller brugeren af en bedrift, der anvender en belægningsgrad på mere end 30 kg pr. m², for hver af de enkelte bedriftsenheder dagligt overvåge og registrere udendørstemperaturen, den relative luftfugtighed og kyllingernes vandforbrug. Oplysningerne skal opbevares af ejeren eller brugeren i mindst to år og stilles til rådighed for den kompetente myndighed i forbindelse med inspektion eller lignende.

Ifølge direktivforslagets artikel 1, stk. 2, finder bilag II ikke anvendelse på ekstensivt staldopdræt og fritgående kyllinger/frilandskyllinger, som er omfattet af Kommissionens forordning (EØF) nr. 1538/91, og økologisk fjeropdræt, som er omfattet af Rådets forordning (EØF) nr. 2092/91.

4.11.3. Bilag III

Indledningsvis bemærkes, at bilag III og IV har byttet plads i forhold til Kommissionens oprindelige forslag, hvor bilag III indeholdt de nærmere krav til den kompetente myndigheds kontrol af de bedrifter, der anvender en højere belægningsgrad end 30 kg pr. m². Disse krav findes nu i bilag IV.

Direktivforslagets bilag III indeholder en række krav til kontrollen på slagteriet af de indleverede kyllinger. Der skal foretages kontrol af niveauet for trædepudesvidninger, dødelighed og andre tegn på dårlige velfærdsforhold med henblik på at tildele bedriften en samlet karakter for konstaterede velfærdsproblemer.

Trædepudesvidninger

På slagteriet skal der for hver sending kyllinger foretages en inspektion under embedsdyrlægens tilsyn af en repræsentativ prøve af 100 fødder fra forskellige kyllinger eller af en fod fra alle kyllinger, hvis sendingen er mindre end 100, for at undersøge forekomsten af trædepudesvidninger, jf. pkt. 2.1. i bilag III.

Fødderne kategoriseres i tre grupper på grundlag af udseendet. Ingen svidninger giver 0 point, mindre alvorlige svidninger 1 point og alvorlige svidninger 2 point. Herefter beregnes den samlede pointscore, således at antallet af fødder i gruppen med 1 point ganges med 0,5, mens antallet af fødder i gruppen med 2 point ganges med 2. Pointene lægges sammen, og det sam-

lede antal point divideres med prøvens størrelse og ganges med 100. Giver det samlede resultat 0-50 point, tildeles karakteren 0. Er resultatet et pointtal på mere end 50 point, tildeles karakteren 1, og er resultatet på mere end 80 point, tildeles karakteren 2, jf. pkt. 2.2. i bilag III.

Dødelighed

Den dokumentation, der ledsager sendingen, skal indeholde den daglige dødelighedsrate og den kumulative daglige dødelighedsrate, beregnet af ejeren eller brugeren, sammen med de supplerende oplysninger og kyllingernes hybridform eller race, jf. pkt. 3.1. i bilag III.

Disse oplysninger samt antallet af slagtekyllinger, der er døde ved ankomsten, skal under tilsyn af embedsdyrlægen registreres med angivelse af bedriften og bedriftsenheden. Oplysningernes pålidelighed og den kumulative daglige dødelighedsrate skal kontrolleres under hensyn til antallet af slagtekyllinger, der slagtes, og antallet af slagtekyllinger, der er døde ved ankomsten til slagteriet, jf. pkt. 3.2. i bilag III.

På baggrund af oplysningerne udregnes flokkens dødelighedsrate, der ved overskridelse af en fastsat dødelighedstærskel medfører tildeling af en karakter på 0, 1 eller 2, afhængig af, hvor meget dødelighedstærsklen er overskredet. Dødelighedstærsklen er defineret som 1,5 pct. + (0,12 pct. ganget med flokkens slagtealder i dage), jf. pkt. 1 i bilag III.

En floks dødelighedsrate er baseret på dødelighedstærsklen med udgangspunkt i den kumulative daglige dødelighedsrate for hver flok, således at hvis den kumulative daglige dødelighedsrate er på "indtil dødelighedstærsklen", tildeles karakteren 0. Hvis den kumulative daglige dødelighedsrate er på "mere end dødelighedstærsklen til dødelighedstærsklen plus 2", tildeles karakteren 1. Endvidere gælder, at hvis den kumulative daglige dødelighedsrate er på "mere end dødelighedstærsklen plus 2" tildeles karakteren 2. Samme dødelighedsrate tildeles, hvis embedsdyrlægen på slagteriet ikke har modtaget oplysninger om dødelighedsraten for flokken, jf. pkt. 3.3. i bilag III.

Inspektion efter slagtning

Embedsdyrlægen foretager foruden vurderingen af forekomsten af trædepudesvidninger og dødelighedsraten tillige en evaluering af resultaterne af inspektionen efter slagtning med henblik på at identificere eventuelle andre tegn på dårlige velfærdsforhold på oprindelsesbedriften, f.eks. forekomsten af abnorme niveauer for forskellige sygdomme. Der tildeles ikke karakter for denne vurdering, jf. punkt 4 i bilag III.

Meddelelse af resultater

Senest syv dage efter slagtedatoen meddeler embedsdyrlægen bedriftens ejer eller bruger og den kompetente myndigheder resultaterne af slagterikontrollen for så vidt angår niveauet for trædepudesvidninger og dødelighedsraten, ligesom embedsdyrlægen meddeler antallet af slagtekyllinger, der er døde ved ankomsten til slagteriet, jf. pkt. 5 i bilag III.

4.11.4. Bilag IV

Direktivforslagets bilag IV indeholder de nærmere krav til den opfølgning (udarbejdelse af handlingsplan eller reduktion af belægningsgraden) på eventuelle mangler på bedriften, som er konstateret i forbindelse med kontrollen på slagteriet, jf. bilag III. Kravene i bilag IV fremgik i det oprindelige forslag fra Kommissionen af bilag III.

I bilag IV defineres begrebet "velfærdstal" som det højeste enkelte af de to individuelle tal for trædepudesvidninger og dødelighedsrate (som blev tildelt ved slagterikontrollen). En "mangel" er et velfærdstal lig med 1, en "alvorlig mangel" er et velfærdstal lig med 2, jf. pkt. 1.

Handlingsplan

Medlemslandene sørger efter meddelelse af resultater af slagterikontrollen for, at ejeren eller brugeren senest inden 15 arbejdsdage forelægger den kompetente myndighed en handlingsplan for en bedriftsenhed, hvis der er sket indberetning af en alvorlig mangel (velfærdstal 2), eller hvis en mangel (velfærdstal 1) er blevet indberettet for hver af to på hinanden følgende flokke. Kravet om udarbejdelse af en handlingsplan gælder dog ikke, hvis ejeren eller brugeren inden for den samme tidsfrist meddeler den kompetente myndighed, at han klart har indkredset og allerede elimineret den enkelte faktor, der forårsagede en mangel eller en alvorlig mangel. I sådanne tilfælde sker der herefter overvågning af de næste to flokke af kyllinger, jf. pkt. 2.1.

I handlingsplanen skal ejeren eller brugeren – efter rådgivning fra den dyrlæge (eller en anden relevant ekspert), der tilser bedriften – indkredse de faktorer, som sandsynligvis har bidraget til de indberettede mangler, ligesom den pågældende skal fastlægge, hvad der skal gøres for at eliminere hver af de indkredsede faktorer og forhindre, at de genopstår, herunder f.eks. ændringer i udstyr, forvaltning eller personale, jf. pkt. 2.2.

Handlingsplanen skal mindst gælde for den næste flok, der anbringes i bedriftsenheden, efter den flok, hos hvilken der blev konstateret en mangel eller en alvorlig mangel. Den kompetente myndighed overvåger herefter slagteriets resultater for så vidt angår de næste to på hinanden følgende flokke fra bedriftsenheden. Hvis ingen eller kun en enkelt mangel indberettes for en af de to overvågede flokke, træffes der ingen yderligere foranstaltninger, før den kompetente myndighed har modtaget en ny meddelelse om overvågningsresultater fra slagterikontrollen, jf. pkt. 2.3.

Reduktion i belægningsgraden

Hvis handlingsplanen ikke er blevet forelagt rettidigt, hvis der er indberettet en alvorlig mangel i den første eller anden af de flokke, den kompetente myndighed overvåger, eller hvis der efterfølgende er indberettet en mangel i begge overvågede flokke, skal medlemslandene sørge for hurtigst muligt at reducere belægningsgraden (i tilfælde af anvendelse af belægningsgrad på mere end 30 kg pr. m²), jf. pkt. 3.

Reduktionen i belægningsgraden sker med 1 kg levende vægt pr. /m² og gælder for den næste flok, der anbringes efter den flok, hos hvilken der blev konstateret en mangel eller en alvorlig mangel. Reduktionen gælder, indtil overvågningsresultaterne ikke viser nogen mangler i mindst to på hinanden følgende senere kontrollerede flokke, jf. pkt. 3.

Hvis der indberettes en alvorlig mangel for en flok, for hvilken der allerede gælder en reduktion af belægningsgraden, eller hvis der indberettes en mangel i to på hinanden følgende flokke fra en bedriftsenhed, der er underlagt reduktion af belægningsgraden, skal der ske en reduktion med yderligere 1 kg pr. m², jf. pkt. 4.

Forhøjelse af belægningsgraden

Hos bedriftsenheder, som er underlagt reduktion af belægningsgraden, kan belægningsgraden hæves til sædvanligt niveau (det niveau, som er meddelt den kompetente myndighed efter bilag II), når overvågningsresultaterne ikke viser nogen mangler i mindst to på hinanden følgende senere kontrollerede flokke, jf. pkt. 5.

Ifølge direktivforslagets artikel 1, stk. 2, finder bestemmelserne om, i hvilke tilfælde der sker påbud om reduktion af belægningsgraden og hvornår belægningsgraden igen kan hæves, ikke anvendelse på ekstensivt staldopdræt og fritgående kyllinger/frilandskyllinger, som er omfattet

af Kommissionens forordning (EØF) nr. 1538/91, og økologisk fjeropdræt, som er omfattet af Rådets forordning (EØF) nr. 2092/91.

Ekstraordinære omstændigheder

Den kompetente myndighed kan beslutte, at ejeren eller brugeren ikke skal udarbejde en handlingsplan, eller at belægningsgraden ikke skal reduceres, hvis den pågældende på tilfredsstillende vis kan godtgøre, at manglen eller den alvorlige mangel er forårsaget af en ekstraordinær og uforudsigelig situation, eller at årsagerne ligger uden for vedkommendes kontrol, jf. pkt. 6.

4.11.5. Bilag V

Direktivforslaget bilag V indeholder de overordnede krav til uddannelse af brugere. Efter direktivforslaget skal de nævnte personer have modtaget passende uddannelse med henblik på deres arbejdsopgaver. Medlemslandene skal sikre, at der findes relevante kurser, der skal fokusere på velfærdsaspekter og navnlig skal omfatte kravene i bilag I og II, fysiologi og især vandings- og fodringsbehov, dyrs adfærd og stresspåvirkninger, de praktiske aspekter ved omsorgsfuld håndtering af kyllinger, samt indfangning, lastning og transport, nødhjælp til kyllinger, nødslagtning og aflivning og forebyggende biosikkerhedsforanstaltninger. Direktivforslaget fastsætter ikke de nærmere rammer for uddannelsesforløbet, herunder eksempelvis kursets varighed.

5. Udtalelser

Europa-Parlamentet har den 14. februar 2006 afgivet en udtalelse om forslaget. Udtalelsen indeholder en række ændringsforslag til Kommissionens oprindelige forslag fra maj 2005.

Europa-Parlamentet har bl.a. foreslået, at forslagets artikel 3 om belægningsgrad ændres. Der henvises i den forbindelse til den seneste konsoliderede udgave af direktivforslaget. Herudover har Europa-Parlamentet på linie med de danske synspunkter foreslået, at der skal ske slagteri- og besætningskontrol af alle bedrifter omfattet af direktivet, ikke kun af bedrifter med belægningsgrader på mere end 30 kg pr. m², således som der var lagt op til i det oprindelige forslag fra Kommissionen. Europa-Parlamentet har endvidere foreslået en udvidelse af bestemmelsen om den rapport, som Kommissionen skal udarbejde om genetiske parametres betydning for identificerede mangler, der medfører dårlig velfærd for slagtekyllinger (artikel 6). Efter Europa-Parlamentets opfattelse skal rapporten og eventuelle forslag til retsforskrifter således ind-

drage såvel slagtekyllingernes genetiske egenskaber som de velfærdsforhold, hvorunder forældreflokkende opdrættes, og skal tage hensyn til alternativer såsom opdræt af fugle af avlslinjer, der er kendt for at vokse langsomt, begrænsning af fuglenes tilvækst pr. dag, en mindstealder for slagtning og forbud mod anvendelse af slagtekyllinger af forældreflokke, der kræver restriktiv fodring. Endelig kan nævnes, at Europa-Parlamentet for så vidt angår lysforhold (bilag I, pkt. 6-7) har foreslået, at lysintensiteten skal være på mindst 50 lux, ligesom der fra senest syv dage efter anbringelse af kyllingerne i bygningen til tre dage før forventet slagtning skal anvendes mørkeperioder på mindst 6 timer i alt i døgnet, heraf mindst én uafbrudt mørkeperiode på mindst 4 timer.

6. Gældende dansk ret

De danske regler om hold af slagtekyllinger findes i lov nr. 336 af 16. maj 2001 om hold af slagtekyllinger samt bekendtgørelse nr. 1069 af 17. december 2001 om hold af slagtekyllinger og rugeægproduktion¹.

Herudover indeholder Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, der gennemfører Rådets direktiv 98/58/EF af 20. juli 1998 om beskyttelse af dyr, der holdes til landbrugsformål, i dansk ret, indeholder en række generelle regler om tilsyn med dyrene, overordnede krav til luftcirkulation, temperatur og lys m.v. til beskyttelse af landbrugsdyr. Disse regler gælder naturligvis også for slagtekyllinger.

Der henvises til grundnotatet af 6. oktober 2005 for en udførlig gennemgang af de danske regler.

7. Lovgivningsmæssige, statsfinansielle og samfundsøkonomiske konsekvenser

7.1. Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af direktivforslaget forventes på nuværende tidspunkt kun at få begrænsede lovgivningsmæssige konsekvenser, idet Danmark gennem lovgivning har gennemført regler om slagtekyllinger, der på flere punkter svarer til kravene i direktivforslaget. Direktivforslaget indeholder minimumsforskrifter, og Danmark vil derfor være berettiget til at opretholde/fastsætte mere vidtgående regler. Beskyttelsesniveauet for slagtekyllinger i Danmark vil således kunne bevares.

¹ Bekendtgørelsens § 19 om betaling for kontrolbesøg mv. er ændret ved bekendtgørelse nr. 697 af 29. juni 2004.

Det bemærkes, at de fleste nødvendige ændringer af dansk ret vil kunne ske administrativt i form af udstedelse af en (ændrings-)bekendtgørelse.

Adgangen til administrativt at fastsætte regler, der gør det muligt at opfylde internationale forpligtelser på dyrevelfærdsområdet er således allerede givet i dyreværnslovens § 4 a, hvoraf fremgår, at justitsministeren kan fastsætte regler med henblik på opfyldelse af De Europæiske Fællesskabers direktiver om forsvarlig behandling af dyr og om beskyttelse af dyrs velfærd, samt de regler, der er nødvendige for anvendelse af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om forsvarlig behandling af dyr og om dyrs velfærd.

Lov om hold af slagtekyllinger indeholder imidlertid også i § 19 en hjemmel til, at justitsministeren kan fastsætte regler med henblik på opfyldelse og anvendelse af Det Europæiske Fællesskabs direktiver og forordninger om forsvarlig behandling af slagtekyllinger og om beskyttelse af disse dyrs velfærd.

Hvis direktivforslaget vedtages i sin nuværende form, vil der umiddelbart blive tale om følgende ændringer i de nuværende danske regler:

A. Lov om hold af slagtekyllinger

- En række af de i lovens § 2 nævnte definitioner, f.eks. begrebet "hus". Ved hus forstås således ifølge de danske regler rum eller bygninger, hvori der holdes slagtekyllinger. I direktivforslaget anvendes i stedet for "hus" begrebet "bedriftsenhed", der er defineret som et fjerkræhus eller en separat del af et fjerkræhus, hvor der holdes en kyllingeflok.
- Lovens § 7 om den maksimale belægningsgrad. Hvor udgangspunktet efter de danske regler således er, at kyllingeproducenten er berettiget til at have en høj belægningsgrad (40 kg pr. m²), som kan nedsættes, hvis produktionsforholdene ikke er i orden, er udgangspunktet i direktivforslaget en lav belægningsgrad (30 kg pr. m²), som *afhængig af resultatet af de igangværende forhandlinger* kan øges (til 38 kg pr. m²), hvis producenten opfylder en række supplerende krav.

B. Bekendtgørelse om hold af slagtekyllinger og rugeægproduktion

- En række af de i bekendtgørelsens § 2 nævnte definitioner, jf. ovenfor.
- Bekendtgørelsens § 5 om lysprogrammer, idet direktivet ikke indeholder samme mulighed for at nedtrappe mængden af mørkeperioder i løbet af produktionsfasen hen imod tidspunktet for slagtning, og idet der er andre krav til mørkeperiodernes længde.

- Bekendtgørelsens §§ 7-9 om tilsyn på slagteri. Efter de danske regler undersøges ved slagterikontrollen forekomsten af trædepudesvidninger samt fjerdragts tilstand. Efter direktivforslaget tildeles et velfærdstal ud fra en karaktergivning af forekomsten af trædepudesvidninger og niveauet for dødelighed.
- Mere specifikke krav om dokumentation af produktionsforholdene.
- Mere specifikke krav om rengøring og desinfektion, det daglige tilsyn, de tilladte værdier for dødelighed, temperaturer, luftfugtighed, koncentrationer af ammoniak (NH³) og kuldioxid (CO²) mv.
- Specifikke krav til uddannelse.

7.2. Statsfinansielle konsekvenser

Direktivforslaget skønnes på nuværende tidspunkt at medføre ingen eller meget begrænsede merudgifter for det offentlige. Udgifterne til overvågning af trædepuder og fjerdragt på slagterierne afholdes således i dag af den enkelte slagtekyllingeproducent, mens udgifterne til besætningskontrollen afholdes af Fjerkræafgiftsfonden, medmindre der er tale om opfølgende besætningskontrol, hvor udgiften påhviler producenten. For så vidt angår de administrative konsekvenser for det offentlige er fødevareregionerne allerede i dag pålagt en række overvågnings- og kontrolopgaver, som bl.a. består i at godkende redegørelser, tilrettelægge kontrolbesøg og overveje nødvendigheden af eventuelle påbud m.v.

7.3. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Det er ikke på nuværende tidspunkt muligt at angive et skøn over de samlede samfundsøkonomiske konsekvenser ved en vedtagelse af direktivforslaget. Det skønnes dog, at direktivet *bl.a.* vil medføre øgede omkostninger for erhvervslivet, *hvis der opnås enighed om maksimale belægningsgader, som ligger under den danske grænse for maksimal tilladt belægningsgrad.*

8. Høring

Kommissionens oprindelige direktivforslag har været sendt i høring hos en række organisationer m.v. Der henvises til grundnotatet af 6. oktober 2005 for en udførlig gennemgang af de indkomne høringssvar.

Direktivforslaget har endvidere været drøftet på indtil nu tre møder i Den Nationale Komité vedrørende Landbrugsdyr, der består af repræsentanter fra Dyreværnsrådet, Det Dyreetiske Råd, Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender, Fødevarestyrelsen, Danmarks Jord-

brugsForskning, Den Danske Dyrlægeforening, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole Landbrugsraadet, Det Danske Fjerkræraad, Kødbranchens Fællesråd, Danske Slagterier, Dansk Kvæg, Slagteriernes Forskningsinstitut, Dyrenes Beskyttelse, Dansk Pelsdyravlerforening, Landsforeningen for Dansk Fåreavl, Landsudvalget for Svin, Landsudvalget for Heste, Søfartsstyrelsen, Dansk Transport og Logistik og Danmarks Rederiforening.

På komitéens seneste møde den 1. februar 2006 drøftedes bestemmelserne om slagteri- og besætningskontrol (bilag III og IV) i en tidl. konsolideret udgave af direktivforslaget (dok. 13196/2/05). En enig komité gav på mødet udtryk for, at direktivforslagets bilag III og IV efter den skete revision og udbygning var klart mere hensigtsmæssigt formuleret nu end i det oprindelige forslag.

9. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen anser det for at være af væsentlig betydning for dyrevelfærden ved produktion af slagtekyllinger, at der indføres EU-regler på et så højt beskyttelsesniveau som muligt, og at der sikres en god og effektiv kontrol med overholdelsen af reglerne. Danmark har igennem længere tid efterlyst EU-regler på dette område, og det må derfor fra dansk side hilses velkommen, at Kommissionen har fremsat et forslag hertil.

Regeringen lægger stor vægt på, at forhandlingerne om forslaget ikke sættes i bero og vil samtidig arbejde for, at beskyttelsesniveauet ikke forringes i forhold til det oprindelige forslag.

10. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Ved præsentationen af direktivforslaget på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. juli 2005 hilste medlemslandene generelt forslaget velkommen.

På rådsmødet den 19. juni 2006 må det dog forventes, at en række lande – sandsynligvis et flertal – er negativt indstillet over for forslaget. Årsagerne til denne modvillighed kan bl.a. findes i, at man anser det for et u hensigtsmæssigt tidspunkt for udstedelse af sådanne regler, idet forekomsten af fugleinfluenza har haft alvorlige økonomiske følger for europæisk slagtekyllingeproduktion. Desuden må det forventes, at en række lande finder, at forslaget stiller for strenge krav til producenterne, og at direktivet i denne udformning bliver for vanskeligt at administrere for de kompetente myndigheder, som i alle andre EU-lande end Sverige og Danmark ikke har erfaring med lignende regler.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg på et møde den 15. juli 2005 forud for præsentationen på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. juli 2005. *Et grundnotat om forslaget blev endvidere oversendt til udvalget den 6. oktober 2005.*

Justitsministeriet

Civil- og Politiafdelingen

Dato: 8. juni 2006
Kontor: Dyrevelfærdskontoret
Sagsnr.: 2005-5410-0028
Dok.: CAG40593

Bidrag til samlenotat for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. juni 2006.

Vedrørende: Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet om en EF-handlingsplan for dyrebeskyttelse og dyrevelfærd (2006-2010) (KOM (2006) 13 endelig)

Revideret notat. Ændringer er markeret med kursiv.

Resumé

Kommissionens handlingsplan for dyrebeskyttelse og dyrevelfærd (2006-2010), der blev præsenteret for medlemslandene på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 23. januar 2006, indeholder en nærmere redegørelse for Kommissionens politiske målsætninger på dyrevelfærdsområdet i de kommende år. Herudover indeholder handlingsplanen en oversigt over de konkrete initiativer, som Kommissionen agter at fremlægge til opfyldelse af handlingsplanens politiske målsætninger. På rådsmødet den 20. februar 2006 drøftede Rådet på grundlag af et spørgeskema udarbejdet af det østrigske formandskab en række spørgsmål i relation til handlingsplanen. Handlingsplanen har endvidere været behandlet på en international dyrevelfærdskonference i Bruxelles den 30. marts 2006, som var arrangeret af det østrigske formandskab i samarbejde med Kommissionen. På rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. juni 2006 forventes det østrigske formandskab at sætte handlingsplanen på dagsordenen for rådsmødet med henblik på endnu en politisk drøftelse. Det er også muligt, at Rådet vil blive præsenteret for et udkast til en række konklusioner om handlingsplanen. Udkastet til konklusioner vil formentlig blive forelagt i form af formandskabskonklusioner, idet en række delegationer har givet udtryk for, at de ikke kan tilslutte sig, at Rådet på denne måde "godkender" handlingsplanen.

1. Baggrund

På rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 21.-22. december 2004 opfordrede Sverige Kommissionen til at udarbejde en handlingsplan for EU-samarbejdet om dyrevelfærd i de kommende år. Kommissionen lovede ved denne lejlighed, at den ville udarbejde en europæisk handlingsplan for dyrevelfærd. Handlingsplanen forventedes at være færdig i slutningen af 2005, hvor den ville blive forelagt Europa-Parlamentet og Rådet i form af en meddelelse fra Kommissionen.

På rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 20.-22. december 2005 orienterede Kommissionen om status for udarbejdelse af handlingsplanen. Handlingsplanen var blevet forsinket som følge af en række tekniske problemer internt i Kommissionen. Kommissionen forventede imidlertid, at handlingsplanen ville kunne præsenteres for medlemslandene og Europa-Parlamentet i begyndelsen af 2006, når den var blevet formelt godkendt i Kommissionen.

Handlingsplanen blev den 23. januar 2006 formelt vedtaget i Kommissionen, og senere samme dag havde Kommissionen lejlighed til på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 23. januar 2006 at præsentere den for medlemslandene.

På rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 20. februar 2006 drøftede Rådet på grundlag af et spørgeskema udarbejdet af det østrigske formandskab en række spørgsmål i relation til handlingsplanen.

Et flertal af delegationerne understregede i den forbindelse behovet for at vurdere den socio-økonomiske virkning for producenter og forbrugere forud for enhver ændring af de nuværende minimumskrav. Flere delegationer var endvidere enige om, at der er behov for et solidt videnskabeligt grundlag for en ajourføring af de nuværende minimumskrav. Flere delegationer var således bekymrede for, at der vil kunne mistes markedsandele til tredjelande, hvis kravene skærpes, medmindre tilsvarende velfærdsregler gøres obligatoriske for EU's handelspartnere gennem WTO-forhandlinger. Flere delegationer gik endvidere ind for en oplysningskampagne for at informere landbrugere, detailhandlere og forbrugere bedre om dyrevelfærdsreglerne og anvendelsen deraf. Flere delegationer støttede også indførelsen af en mærkningsordning for at forbedre informationen af offentligheden. Nogle delegationer foreslog, at der indføres benchmarks for at informere offentligheden bedre om de forskellige dyrevelfærdsregler.

Kommissær Kyprianou hilste delegationernes bemærkninger velkommen. Kommissæren understregede, at nye dyrevelfærdsregler vil kunne medføre besparelser ved at forbedre dyre-

sundhedsbetingelserne, og at dyrevelfærdsreglernes indvirkning på stigningen i produktionsomkostningerne er begrænset. Endvidere meddelte Kommissæren, at han vil forelægge et forslag om forbud mod import af katte- og hundeskind inden udløbet af det østrigske formandskab og et forslag om dyrs velfærd under transport inden udløbet af sit mandat.

På rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. juni 2006 forventes det østrigske formandskab at sætte handlingsplanen på dagsordenen for rådsmødet med henblik på endnu en politisk drøftelse. Det er også muligt, at Rådet vil blive præsenteret for et udkast til en række konklusioner om handlingsplanen. Udkastet til konklusioner vil formentlig blive forelagt i form af formandskabskonklusioner, idet en række delegationer har givet udtryk for, at de ikke kan tilslutte sig, at Rådet på denne måde "godkender" handlingsplanen.

2. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

3. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

4. Formål og indhold

4.1. Indledning

Ifølge handlingsplanen er Kommissionens primære mål med planen:

- at lægge en mere klart defineret kurs for Fællesskabets indsats for at beskytte dyr og dyrs velfærd de kommende år,
- fortsat at fremme høje dyrevelfærdsnormer i EU og på internationalt plan,
- at sikre en mere effektiv koordinering af de eksisterende ressourcer og at afdække de fremtidige behov,
- at støtte ny udvikling inden for forskning i dyrevelfærd og at fortsætte indsatsen for at fremme anvendelsen af princippet om begrænsning, forfining og erstatning (med alternative metoder) af dyreforsøg og
- at sikre en mere konsekvent og koordineret indsats til beskyttelse af dyr og dyrs velfærd på tværs af Kommissionens politikområder, idet der også skal tages hensyn til aspekter såsom de socioøkonomiske virkninger af nye foranstaltninger.

Det fremgår endvidere af handlingsplanen, at ovenstående mål er fastsat på baggrund af de erfaringer, Kommissionen har med at planlægge, forberede og forhandle diverse dyrevelfærdsinitiativer, såvel internt i Kommissionen som med medlemslandene, de forskellige EU-institutioner og det stadig større antal aktører og internationale organisationer, der deltager i drøftelserne på dette område.

Kommissionen har bl.a. med disse mål for øje fastlagt fem hovedindsatsområder. Efter Kommissionens opfattelse kan områderne ikke ses som enkeltstående områder, idet der er en klar sammenhæng mellem områderne, hvilket dog også indebærer, at der er behov for en koordineret helhedsstrategi. Kommissionen anser endvidere perioden 2006-2010 for en passende tidsramme for de foreslåede initiativer, som vil blive fulgt af såvel løbende overvågning og evaluering af resultaterne samt den nødvendige opfølgning efter 2010, når denne den første del af EF-handlingsplanen er gennemført.

4.2. Nærmere om de fem hovedindsatsområder

4.2.1. Højnelse af de nuværende minimumsnormer for dyrebeskyttelse og dyrevelfærd

Det første indsatsområde, Kommissionen har identificeret, er, at der i tråd med nye videnskabelige data og socioøkonomiske vurderinger bør ske en højnelse af de nuværende minimumsnormer for dyrebeskyttelse og dyrevelfærd. Arbejdet vil kunne omfatte udarbejdelse af specifikke minimumsnormer for arter eller aspekter, der ikke er omfattet af EU-lovgivningen i dag. Der vil blive lagt særlig vægt på at udforme EU-bestemmelser, der sikrer en effektiv håndhævelse, og som tillige er i tråd med de internationale handelsregler.

Efter Kommissionens opfattelse skal Fællesskabets dyrevelfærdspolitikker være baseret på den bedste videnskabelige dokumentation, der er til rådighed, ligesom de skal tage hensyn til civilsamfundets ønsker, socioøkonomiske konsekvenser og forholdet til internationale handelspartnere og organisationer.

4.2.2. Fremme af ny forskning i dyrebeskyttelse og dyrevelfærd til støtte for den fastlagte politik samt anvendelse af princippet om begrænsning, forfining og erstatning ("reduction", "refinement", "replacement")

Kommissionen har om dette andet indsatsområde anført, at der i overensstemmelse med EF-traktatens protokol om dyrebeskyttelse og dyrevelfærd vil blive taget fuldt hensyn til dyrs velfærd ved fastlæggelsen og gennemførelsen af den fastlagte politik, ligesom der skal sættes

yderligere fart i arbejdet med at udvikle, validere, implementere og overvåge alternativer til dyreforsøg. Kommissionen fremhæver desuden, at der vil blive lagt vægt på at få efterkommet erklæringen om begrænsning, forfining og erstatning af dyreforsøg, som blev vedtaget i Bruxelles den 7. november 2005, og på etableringen af et handlingsprogram til gennemførelse af denne målsætning.

Der skal ifølge Kommissionen endvidere sikres en mere omfattende udveksling af synspunkter og ekspertise, og Fællesskabet vil løbende bidrage til udviklingen af dyrevelfærd som et videnskabeligt område gennem finansiering af forskning, fremme af dialog m.m.

Kommissionen foreslår i den forbindelse – og for at befordre forvaltning, højnelse og formidling af dyrevelfærdsnormer og gennemførelse af relevante socioøkonomiske undersøgelser og konsekvensanalyser – bl.a., at der oprettes et europæisk center eller laboratorium for dyrebeskyttelse og dyrevelfærd og validering af alternative forsøgsmetoder. Det europæiske center eller laboratoriet kan efter Kommissionens opfattelse tildeles en mængde opgaver i forbindelse med udmøntningen af handlingsplanen, herunder også opgaver fra andre indsatsområder.

4.2.3. Indførelse af standardindikatorer for dyrevelfærd, herunder en hierarkisk klassificering af de anvendte velfærdsnormer (fra minimumsnormer til højere normer) med henblik på at fremme af udviklingen af produktions- og opdrætsmetoder, der i højere grad tilgodeser dyrenes velfærd, og at lette anvendelsen af disse i EU og på internationalt plan

For så vidt angår det tredje indsatsområde har Kommissionen anført, at der vil blive gjort en indsats for at indføre specifikke og målelige standardindikatorer for dyrevelfærd i gældende og fremtidig fællesskabslovgivning. Der skal tillige foretages en hierarkisk klassificering af indikatorerne (fra minimumsnormer til højere normer) med henblik på at fremme udviklingen af produktions- og opdrætsmetoder, der i højere grad tilgodeser dyrenes velfærd. Der vil endvidere blive udviklet et særligt markedsførings- og informationssystem, som i EU-regi skal fremme anvendelsen af sådanne højere velfærdsnormer i EU og på verdensplan. Endelig vil Kommissionen også undersøge mulighederne for en EU-mærkning på dette grundlag.

Kommissionen nævner i øvrigt dette indsatsområde som et område, hvor et europæisk center eller laboratorium for dyrebeskyttelse og dyrevelfærd også kan tænkes at få en betydelig rolle som koordinator i forbindelse med en eventuel standardisering af de nævnte dyrevelfærdsindikatorer.

4.2.4. Gennemførelse af initiativer, der sikrer, at brugere og andre personer, der håndterer dyr, og befolkningen generelt i højere grad inddrages og informeres om gældende normer for dyrebeskyttelse og dyrevelfærd, og at de fuldt ud forstår deres rolle i forbindelse med fremme af dyrs beskyttelse og velfærd

Kommissionen har om dette fjerde indsatsområde anført, at det f.eks. for så vidt angår landbrugsdyr vil kunne omfatte etablering af et samarbejde med detailhandlere og producenter om at bidrage til at øge forbrugernes tillid og kendskab til landbrugernes praksis og dermed forbrugernes muligheder for at træffe informerede købsbeslutninger, ligesom der vil kunne arbejdes på at udvikle fælles initiativer på dyrevelfærdsområdet, som kan lette udvekslingen af oplysninger og anvendelsen af bedste praksis (best practice).

4.2.5. Fortsat støtte til og iværksættelse af nye internationale initiativer, der skaber øget bevidsthed og konsensus om dyrevelfærd

Det femte og sidste indsatsområde, som Kommissionen har identificeret er, at der blandt andet skal samarbejdes med udviklingslandene om at undersøge muligheder for handel baseret på dyrevenlige produktionssystemer. Fællesskabet bør også arbejde aktivt på at identificere grænseoverskridende problemer vedrørende velfærden for selskabsdyr, opdrættede dyr, vildtlevende eller andre dyr, ligesom der bør udvikles en mekanisme, der gør det muligt at takle sådanne problemer hurtigere, mere effektivt og mere konsekvent.

4.3. Oversigt over konkrete initiativer

Kommissionens handlingsplan indeholder en oversigt over planlagte foranstaltninger vedrørende dyrebeskyttelse og dyrevelfærd. Kommissionen opregner således 28 konkrete initiativer. 21 af disse 28 initiativer er ifølge Kommissionens oversigt initiativer, der allerede er iværksat, er bebudet iværksat eller skal iværksættes i henhold til specifikke fællesskabsbestemmelser.

Blandt disse kan bl.a. nævnes et initiativ til etablering af et europæisk partnerskab mellem Kommissionen og industrien til fremme af alternativer til dyreforsøg, udarbejdelse til forslag til foranstaltning som svar på befolkningens holdning til handelen med katte- og hundeskind og produkter heraf, udarbejdelsen af et forslag fra Kommissionen om brug af satellitnavigations-systemer i køretøjer som led i beskyttelsen af dyr under transport (herunder teknisk bistand fra Kommissionens Fælles Forskningscenter) og udvikling af et system for realtidsovervågning af dyrs velfærd under transport.

For så vidt angår nye initiativer, der ikke allerede er iværksat, bebudet iværksat eller skal iværksættes som følge af fællesskabsbestemmelser kan bl.a. nævnes forberedelse af oprettelsen af et europæisk center/laboratorium for dyrebeskyttelse og dyrevelfærd og validering af alter-

native forsøgsmetoder, planlægning af den mulige etablering af en særlig informationsplatform for dyrebeskyttelse og dyrevelfærd samt udformning af lovgivning om validering af driftssystemer, der anvender højere velfærdsnormer end de minimumsnormer, der er fastsat i de gældende forskrifter.

5. Europa-Parlamentets udtalelser

Handlingsplanen er sendt til Europa-Parlamentet, der i løbet af efteråret forventes at komme med en udtalelse om handlingsplanen.

6. Gældende dansk ret og forslaget konsekvenser herfor

Handlingsplanen vil ikke i sig selv have lovgivningsmæssige konsekvenser.

I det omfang de initiativer, som Kommissionen omtaler i *handlingsplanen*, udmøntes i konkrete EU-retsakter, vil disse retsakter kunne medføre lovgivningsmæssige konsekvenser, som det ikke på nuværende tidspunkt er muligt at angive nærmere. Der vil imidlertid i forbindelse med Kommissionens fremlæggelse af de enkelte initiativer – i det omfang initiativet er af en sådan karakter, at der skal udarbejdes grundnotat herom – blive redegjort for gældende dansk ret på området.

7. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Handlingsplanen vil ikke i sig selv have statsfinansielle/økonomiske konsekvenser eller konsekvenser for miljøet eller beskyttelsesniveauet.

I det omfang de initiativer, som Kommissionen omtaler i *handlingsplanen*, udmøntes i konkrete EU-retsakter, vil disse retsakter kunne medføre statsfinansielle/økonomiske konsekvenser, som det ikke på nuværende tidspunkt er muligt at angive nærmere.

8. Høring

Handlingsplanen har været sendt i høring hos: Danmarks JordbrugsForskning (Forskningscenter Foulum), Foreningen af Politimestre i Danmark, Dyreværnsrådet, Det Dyreetiske Råd, Det Veterinære Sundhedsråd, Rådet for Dyreforsøg, Rådet vedrørende Hold af Særlige Dyr, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole (KVL), Fødevareøkonomisk Institut (KVL), Danmarks Rederiforening, Dansk Kvæg, Dansk Landbrug, Dansk Landbrugsrådgivning, Dansk Pelsdyr-

avlerforening, Dansk Transport og Logistik, Danske Slagterier, Danske Speditører, Det Danske Fjerkræraad, Fagligt Fælles Forbund (3 F), Foreningen af Danske Svinekonsulenter, HTS Interesseorganisation, Kødbbranchens Fællesråd, Kødgeder i Danmark, Landbrugsraadet, Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter, Landsforeningen af Danske Svineproducenter, Landsforeningen for Dansk Fåreavl, Landsorganisationen i Danmark (LO), Landsudvalget for Heste, Landsudvalget for Svin, SamMark, Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger (SALA), Slagteriernes Forskningsinstitut, Alle Dyrs Ret, Alternativfondet, Den Danske Dyrlægeforening, Dyrefondet, Dyrenes Beskyttelse, Dyreværnsforeningen Freja, Dyreværnsorganisationernes Samarbejdsudvalg (DoSu), Gruppen for Dyrevelfærd, Hesteinternatet af 1999, Inges Kattehjem, Landsforeningen Forsøgsdyrenes Værn, Landsforeningen Komitéen mod Dyreforsøg, Landsforeningen til oplysning om af afskaffelse af vivisektion i Danmark (LOAV), Nordisk Samfund til Bekæmpelse af Misbrug af Dyr og WSPA Danmark.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra Rigspolitichefen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Politidirektøren i København, Dyreværnsrådet, Det Dyreetiske Råd, Det Veterinære Sundhedsråd, Dyreforsøgstilsynet (på vegne af Rådet for Dyreforsøg), Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole (KVL), Danmarks Rederiforening, Landbrugsraadet (tillige på vegne af Dansk Akvakultur, Dansk Kvæg, Dansk Landbrug, Dansk Pelsdyravlerforening Danske Slagterier, Det Danske Fjerkræraad, Kødbbranchens Fællesråd, Landsforeningen for Dansk Fåreavl, Landsudvalget for Heste, Landsudvalget for Svin og Mejeriforeningen), SamMark, Den Danske Dyrlægeforening, Dyrenes Beskyttelse, Dyrefondet, Dyreværnsforeningernes Samarbejdsudvalg (DoSu), Gruppen for Dyrevelfærd, Hesteinternatet af 1999, Landsforeningen Forsøgsdyrenes Værn og Landsforeningen til oplysning om af afskaffelse af vivisektion i Danmark (LOAV).

Rigspolitichefen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Politidirektøren i København, Dyreværnsrådet og Det Veterinære Sundhedsråd har oplyst, at de ikke har bemærkninger til handlingsplanen.

Det Dyreetiske Råd hilser Kommissionens handlingsplan velkommen. Det er efter Rådets opfattelse en god idé, at der lægges en samlet plan, som kan give et overblik og danne grundlag for en prioritering af den videre indsats på området. Endvidere bemærker Rådet, at det fremgår af handlingsplanen, at der i forbindelse med initiativer til at sikre dyrevelfærden – ud over den videnskabelige dokumentation vedrørende dyrenes reaktioner – skal tages hensyn til civilsamfundets ønsker, socioøkonomiske konsekvenser og forholdet til internationale handelspartnere og organisationer. Rådet har forståelse for, at disse aspekter skal tages i betragtning. Det betyder imidlertid efter Rådets opfattelse, at realiseringen af handlingsplanens målsætninger er helt afhængig af, hvordan disse forskellige hensyn i praksis vil blive afvejet. Det kan f.eks. være af afgørende betydning, hvordan man vælger at vægte forbrugerønsker om billige fødevarer og tilhørende handelspolitiske overvejelser. Rådet finder det i den forbindelse meget positivt, at

der i handlingsplanen og de dertil hørende initiativer sættes fokus på detailhandel, mærkning og forbrugeransvar. Dermed bliver det muligt mere åbent at forholde sig til de økonomiske kræfter, som i høj grad synes at bestemme, hvad der er muligt i forhold til at realisere målsætninger om øget dyrevelfærd for landbrugets dyr.

Dyreforsøgstilsynet (på vegne af Rådet for Dyreforsøg) er enig i, at "de tre R'r" er vigtige principper, og at de bør inddrages i så vidt omfang som muligt i fastlæggelsen af EU's politik på dyreforsøgsområdet. Da det imidlertid må forudses, at dyreforsøg fortsat vil være nødvendige i en årrække fremover, bør der efter tilsynets opfattelse ikke alene fokuseres på spørgsmålet om alternativer til dyreforsøg (replacement). Udviklingen af mindre belastende dyreforsøgsmodeller (refinement) og af modeller, hvor der anvendes færre dyr (reduction) bør tillige gives en høj prioritet. Dyreforsøgstilsynet finder på den baggrund, at handlingsplanen, selv om den nævner "refinement" og "reduction", fokuserer for ensidigt på "replacement".

Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole (KVL) finder ligeledes, at handlingsplanen fokuserer for ensidigt på "replacement". Efter KVL's opfattelse er der allerede stor fokus på dette område, og Kommissionens handlingsplan vil således næppe ændre ret meget. Herudover bemærker KVL, at der er et stort behov for forskning i, hvorledes man objektivt kan måle husdyrenes velfærdstilstand. Udviklingen af pålidelige metoder til at vurdere dyrevelfærd vil ikke alene kunne bruges af praktiserende dyrlæger i forbindelse med deres lovfæstede ansvar for at påpege dårlig dyrevelfærd, men også af Fødevarestyrelsens medarbejdere i forbindelse med stikprøveundersøgelser og kontrol med dyrevelfærd i produktionsbesætningerne. Efter KVL's opfattelse kan udviklingen af disse metoder bedst gennemføres i et samarbejde mellem forskere inden for etologi, velfærd, epidemiologi og retsmedicin, hvorfor disse fagområder specifikt bør nævnes i handlingsplanen. Endelig bemærker KVL, at det vil være meget positivt, hvis hele handlingsplanen bliver gennemført.

Danmarks Rederiforening finder, at handlingsplanen rummer mange fremadrettede elementer, f.eks. indførelse af en mærkningsordning, undersøgelse af indikatorer for god transport af dyr m.v. Efter foreningens opfattelse er det største problem dog lige nu – set fra skibsfartens side – en manglende effektiv håndhævelse af reglerne i forbindelse med transport af dyr til søs og mere ensartede regler for indretning og operation af skibe til søtransport af dyr. Det er således ifølge foreningen i dag reelt kun Danmark og Storbritannien, som effektivt håndhæver reglerne i EU, hvilket gør markedsvilkårene vanskelige for kvalitetsoperatører. Danmarks Rederiforening finder på den baggrund, at arbejdet med effektiv håndhævelse af eksisterende regler i EU, f.eks. på skibsfartsområdet, bør have en mere fremtrædende rolle i handlingsplanen.

Landbrugsraadet (tillige på vegne af Dansk Akvakultur, Dansk Kvæg, Dansk Landbrug, Dansk Pelsdyravlerforening, Danske Slagterier, Det Danske Fjerkræraad, Kødbbranchens Fællesråd,

Landsforeningen for Dansk Fåreavl, Landsudvalget for Heste, Landsudvalget for Svin (nu Dansk Svineproduktion) og Mejeriforeningen) finder det positivt, at Kommissionen har valgt at fremlægge en handlingsplan på dyrevelfærdsområdet. Efter Landbrugsraadets opfattelse vil det således være et væsentligt fremskridt for dyrenes velfærd, hvis Kommissionen formår at sikre en ensartet høj standard for dyrevelfærd i hele EU. En overordnet strategisk plan med de kommende års aktiviteter og tiltag giver ligeledes en større gennemsækelighed omkring arbejdet de kommende år, hvilket fremmer muligheden for et konstruktivt arbejde for alle parter.

For så vidt angår indsatsområde 1 om højnelse af de nuværende minimumsnormer finder Landbrugsraadet, at det bør være et klart mål i handlingsplanen, at der ved hjælp af harmoniserede bestemmelser sikres ens produktionsbetingelser i alle medlemslandene, og at det sikres, at bestemmelserne reelt bliver implementeret i alle medlemslande, og det på ensartet måde, inden Kommissionen iværksætter nye initiativer. Landbrugsraadet finder endvidere, at det er en helt central forudsætning for en hensigtsmæssig regulering af området, at nye tiltag er baseret på videnskabelige data, samtidig med at man sørger for at inddrage socioøkonomiske vurderinger. Herudover bemærker Landbrugsraadet, at alle erfaringer viser, at den vigtigste faktor for god dyrevelfærd er management, og at der derfor bør fokuseres herpå gennem krav til uddannelse og rådgivning. Dette er af væsentlig større betydning end den detailregulering af produktions-systemer, som er kendetegnende for de fleste områder, hvorfor der bør være mindre detailregulering i fremtiden. Landbrugsraadet har endvidere noteret sig, at det i handlingsplanen er anført, at den økologiske produktion arbejder ud fra en målsætning om en høj standard, hvorfor den bør benyttes som pejlemærke for den højeste standard for dyrevelfærd. Ifølge Landbrugsraadet finder der imidlertid også dyrevelfærdsproblemer i økologisk produktion, hvorfor det ikke er hensigtsmæssigt at udnævne en produktionsform til facitliste for højest mulig standard, da der er flere forskellige måder at opnå en høj dyrevelfærd på.

Landbrugsraadet finder Kommissionens initiativer til styrkelse af forskningsområdet (indsatsområde 2) for væsentlig og støtter initiativerne om en større koordinering af de nuværende ressourcer og sikring af det fremtidige ressourcebehov på området. Med hensyn til forslaget om oprettelse af et europæisk center for dyrevelfærd, bør det efter Landbrugsraadets opfattelse overvejes, om ikke EU burde være mere visionær i retning af et globalt center, der kan bidrage til den internationale håndtering af de problemer, der er i relation til dyrevelfærd og hermed underbygge arbejdet i OIE¹ og i relation til eventuelle bilaterale aftaler.

For så vidt angår indsatsområderne 3 og 4 bemærker Landbrugsraadet, at tidligere erfaringer entydigt peger på, at øget information af forbrugerne om produktionsforhold, bl.a. ved mærkning, alene er relevant i forhold til en ganske begrænset andel af produktionen og markedet.

¹ Office International des Epizooties (OIE) (Den Internationale Organisation for Dyresundhed).

Derfor kan og må informations- og mærkningsstrategi ikke stå alene i forhold til sikring af erhvervets fremtidige konkurrenceevne i forhold til tredjelande, hvor der produceres med væsentlig ringere dyrevelfærd. Det er endvidere efter Landbrugsraadets opfattelse helt afgørende, at en mærkningsordning baseres på fælles objektive kriterier, som er baseret på en dokumenteret viden om dyrevelfærdsmæssige forhold. Ligeledes anses det for helt afgørende, at det er en EU-ordning, hvor der kan være fælles produktdefinitioner for alle lande, f.eks. i stil med ægområdet, eller hvor virksomheder kan få godkendt egne produktkategorier til markedsføring med bedre dyrevelfærd. EU kan stille en mærkningsordning til rådighed, men det er helt afgørende, at udviklingen af produkter med højere standarder er markedsdrevet, og ikke nationalt eller EU-styret.

Endelig finder Landbrugsrådet for så vidt angår indsatsområde 5, at EU har meget høje standarder for dyrevelfærd i forhold til tredjelande, hvilket på mange områder har sat den europæiske produktion under pres. Landbrugsrådet anser det derfor for at være det højest prioriterede område, at Kommissionen opruster på det internationale arbejde i forbindelse med handel med produkter fra tredjelande. Landbrugsrådet er i den forbindelse enig med Kommissionen i, at OIE er det forum, hvor der kan opnås global anerkendelse af dyrevelfærd, og derfor bør arbejdet i denne organisation prioriteres højt, ligesom Kommissionen herudover bør fortsætte de bilaterale forhandlinger med tredjelande.

SamMark finder, at der skal gælde de samme regler på hele EU-området. Organisationen kan endvidere kun bifalde, at man også søger at højne dyrevelfærden internationalt. Endvidere finder SamMark, at det er vigtigt, at det sikres, at den opfølgende undersøgelse af forbrugernes holdning, som Kommissionen har planlagt skal finde sted i 2006, sker på baggrund af et repræsentativt udsnit af forbrugerne og ikke alene baseres på et spørgeskema på Internettet, som alle kan besvare.

Den Danske Dyrlægeforening hilser Kommissionens handlingsplan velkommen.

Dyrenes Beskyttelse hilser det velkomment, at dyrevelfærd formelt anerkendes som en hjørnesten i EU's officielle politik. Efter Dyrenes Beskyttelses opfattelse er det endvidere positivt, at der i handlingsplanen lægges op til en opstramning af de gældende minimumskrav for dyrevelfærd, og at der skal fastsættes minimumskrav for de dyrearter, der ikke er dækket af nuværende lovgivning. Dyrenes Beskyttelse finder det i den forbindelse helt afgørende, at reglerne på området fortsat fastsættes i form af minimumsdirektiver, idet Danmark på denne måde bevarer muligheden for at beholde eller indføre skærpede regler for dyrevelfærd. Minimumsregler skal fungere som en løftestang og ikke en sovepude, og derfor støtter Dyrenes Beskyttelse et vel-

færdsmærke, hvis der er tale om reel velfærdsproduktion, der går markant længere end de nationale minimumsregler.

Efter Dyrenes Beskyttelses opfattelse er det derimod helt uacceptabelt og lidt af et paradoks, at handlingsplanen slet ikke nævner de lange dyretransporter, som er et af de store velfærdsproblemer, som er opstået som følge af EU's indre marked og fjernelsen af de veterinære grænser. Efter Dyrenes Beskyttelses opfattelse indebærer dyretransporterne så mange velfærdsproblemer, at EU's handlingsplan for dyrevelfærd er nødt til at forholde sig til transporterne for at være troværdig. Det er således bydende nødvendigt, at handlingsplanen suppleres med konkrete initiativer på dyretransportområdet, og Dyrenes Beskyttelse opfordrer til, at den officielle danske holdning om maksimum otte timers transport indføres i handlingsplanen.

For så vidt angår konkrete initiativer finder Dyrenes Beskyttelse, at handlingsplanen desværre bærer meget præg af hensigtserklæringer frem for konkrete initiativer, og hovedparten af de planlagte foranstaltninger vedrørende dyrebeskyttelse og dyrevelfærd er initiativer, som allerede er bestemt af gældende direktiver og forordninger. Der er derfor efter foreningens opfattelse behov for at erstatte hensigtserklæringerne med konkrete initiativer, der medfører bedre dyrevelfærd. Foruden dyretransporterne er det ifølge Dyrenes Beskyttelse også nødvendigt at få stoppet produktionen af foie gras og lyst kalvekød i EU, og at få indført et EU-forbud mod import af katte- og hundeskind.

Dyrenes Beskyttelse finder endvidere for så vidt angår dyreforsøgsområdet, at det center/laboratorium for dyrevelfærd, som er foreslået oprettet i handlingsplanen, passende kan placeres i Danmark, da der her i landet er den fornødne faglige kapacitet og den politiske opbakning omkring centerets arbejde. Dyrenes Beskyttelse finder det endvidere positivt, at Kommissionen i handlingsplanen fokuserer meget på dyreforsøg og alternativer til dyreforsøg. Efter Dyrenes Beskyttelses opfattelse er det imidlertid nødvendigt at udvide strategien til også at inkludere et behovskriterium, således at der skal være et dokumenteret samfundsmæssigt behov for det produkt, som kemikaliet eller stoffet skal anvendes til, som betingelse for at gennemføre et dyreforsøg.

Dyrefondet hilser Kommissionens handlingsplan, herunder ikke mindst oversigten over de konkrete initiativer, som Kommissionen agter at fremlægge til opfyldelse af de politiske målsætninger, samt tidsplanen for den forventede vedtagelse af de enkelte initiativer, velkommen. Dyrefondet finder det imidlertid yderst beklageligt, at et totalt stop af dyretransporter over lange afstande ikke er medtaget i handlingsplanen. Efter Dyrefondets opfattelse bør et forbud mod de urimelige og unødvendige dyretransporter over 8 timer (500 kilometer) derfor medtages i hand-

lingsplanen. Dyrefondet henviser i den forbindelse til, at Kommissionen allerede har vedtaget at fjerne eksportstøtten til eksport af levende dyr til bl.a. Mellemøsten.

Dyreværnsforeningernes Samarbejdsudvalg (DoSu) finder det særdeles positivt, at dyrevelfærd har fået en mere fremtrædende plads i Kommissionens arbejde. Det er dog samtidig organisationens opfattelse, at handlingsplanen næppe kan nå sine politiske målsætninger, uden at de enkelte initiativer følges op af konkrete tiltag og de nødvendige økonomiske ressourcer.

Gruppen for Dyrevelfærd hilser Kommissionens handlingsplan velkommen. Efter organisationens opfattelse er der behov for, at EU hurtigst muligt sætter ind med lovgivning, der kan forhindre, at dyr lider på grund af økonomiske, religiøse, kulturelle, vanebundne synspunkter og aktiviteter, herunder f.eks. forbud mod at transportere slagtedyrlængere end til nærmeste slagteri, rituelle slagtinger, halekupering, tvangsfodring (foie gras), arrangerede kampe mellem dyr og mennesker (tyrefægtning), arrangerede kampe mellem dyr, dyr i cirkus samt næbtrimning. For så vidt angår forsøgsdyr finder Gruppen for Dyrevelfærd, at handlingsplanen kan være en hjælp. Dette kræver dog efter organisationens opfattelse, at der i handlingsplanen stilles krav til medlemslandene om, at de skal erstatte forsøg med dyr med andre alternativer. For så vidt angår indførelse af en EU-mærkningsordning og forbrugeradfærd bemærker Gruppen for Dyrevelfærd, at mærkning alene ikke medfører dyrevelfærd. Et mærke bør derfor indeholde fotografier af de forhold, hvorunder dyrene lever og dør. Hvis ikke mærket ikke kommer til at indeholde ærlige og fyldestgørende informationer omkring dyrenes leveforhold, herunder måden hvorpå de er blevet transporteret og slagtet, vil det være vildledende. Omvendt vil et mærke indeholdende alle disse informationer efter organisationens opfattelse måske blive for komplekst for forbrugerne. Gruppen for Dyrevelfærd finder på den baggrund ikke, at forbrugerne skal bære det fulde ansvar for dyrevelfærd.

Hesteinternatet af 1999 hilser Kommissionens handlingsplan velkommen og bifalder især handlingsplanens intentioner om, at fællesskabets dyrevelfærds politikker skal være baseret på den bedste videnskabelige dokumentation, der er til rådighed. Det er dog i forbindelse efter foreningens opfattelse vigtigt at sikre, at forskningen er af tilstrækkelig høj kvalitet, og der bør i den forbindelse navnlig fokuseres på grundforskningen, som kan samle eksisterende viden til forståelse. Foreningen kræver endvidere, at der i EU-regi bliver taget initiativ til et forbud mod rituelle slagtinger (påbudt mærkning af importeret kød fra dyr, der er rituelt slagtet), forbud mod at eksportere levende slagtedyrlængere end til nærmeste slagteri, forbud mod pelsindustri (er ifølge foreningen forbudt i England, Wales, Skotland og Nordirland), forbud mod import af og handel med katte- og hundeskind, forbud mod brug af forsøgsdyr (kosmetik- og medicinalindustri, etc.), forbud mod anvendelse af dyr i pornoindustrien (det bør ifølge foreningen fastslås, at sodomi er ulovligt), forbud mod handel med levende dyr på markedspladser, forbud mod at medbringe levende dyr til kommerciel brug ved by- og markedsfester (f.eks. "levende karrusel-

ler", hvor ponyer bruges til at gå rundt og rundt), forbud mod foie gras, forbud mod import af uld fra får, der har været udsat for mulesing², forbud mod at plukke fjer og dun fra levende fugle til pude og dyneindustrien, forbud mod dyr i cirkus (især store rovdyr, elefanter og aber), forbud mod kulturel betinget misbrug af dyr, f. eks. tyrefægning, hunde- og hanekampe, forbud mod import og handel med eksotiske dyr. Der er desuden behov for, at der sker en effektiv kontrol og håndhævelse af reglerne. Endelig henleder foreningen for så vidt angår Kommissionens overvejelser om udarbejdelse af specifikke minimumsregler for arter eller aspekter, der ikke er omfattet af EU-lovgivningen i dag, opmærksomheden på æsler.

Landsforeningen Forsøgsdyrenes Værn finder det påfaldende, at mange af listens initiativer er udtryk for i forvejen planlagte revisioner af eksisterende lovgivning, men allerede i det omfang, at handlingsplanen fungerer som en køreplan i den sammenhæng, må det efter foreningens opfattelse betragtes som nyttig. Efter foreningens opfattelse er det i den forbindelse imidlertid vigtigt at notere sig, at Kommissionen nu også overvejer at foreslå detaljeret lovgivning for arter, som der ikke i øjeblikket er lovgivet specifikt om.

Ifølge *Forsøgsdyrenes Værn* vil den foreslåede mærkningsordning komme til at afhænge af kvaliteten af de kriterier, systemet skal bygge på. Principielt er forslaget i høj grad værd at satse på, da det åbner nye perspektiver i retning af dyrevelfærd og forbrugervalg, samtidig med at det giver landbrugserhvervet – nationalt og internationalt – en mulighed for at konkurrere på kvalitet, der er baseret på videnskabelige og alment anerkendte kriterier.

For så vidt angår dyreforsøg bemærker foreningen, at den med allerstørste interesse imødeser revisionen af dyreforsøgsdirektivet samt implementeringen i EU af de retningslinjer for forsøgsdyrs pasning og de forhold, de opbevares under, som er færdiggjort i september 2004 inden for rammerne af Europarådets dyreforsøgskonvention. Herudover gør foreningen opmærksom på, at med hensyn til handlingsplanens initiativer vedrørende et partnerskab mellem Kommissionen og industrien om alternativer til dyreforsøg, har der i ECVAM-regi igennem længere tid foregået en del på dette område i EU. Foreningen finder på den baggrund, at et nyt initiativ på dette punkt kun giver mening i det omfang, at der er tale om en styrkelse af det eksisterende samarbejde.

For så vidt angår forberedelse af et europæisk center for dyrevelfærd finder *Forsøgsdyrenes Værn*, at man bør tænke sig grundigt om. ECVAM's indsats gavner ikke blot dyr og brugen af de alternative metoder, som institutionen leverer i kraft af slidsom videnskab, kvalitetsforbedrer samtidig beskyttelsen af mennesker og miljø. Validering af alternative metoder er frem for alt en uafhængig proces, hvis eneste hensyntagen gælder kvalitet og pålidelighed. Foreningen fin-

² Meget tæt klipning af dyret.

der på den baggrund ikke, at det vil være en fordel at flytte ECVAM fysisk eller administrativt. Endelig bemærker Forsøgsdyrenes Værn om et eventuelt centers opgaver, at der især er brug for aktiviteter som oplysning om, hvad EU gør for dyr via lovgivning og i øvrigt. Det samme gælder information, som kan fremme offentlighedens forståelse af og respekt for EU-lovgivningen.

Landsforeningen til oplysning om afskaffelse af vivisektion i Danmark (LOAV) betragter handlingsplanen som et absolut minimum og bedre end ingenting.

Handlingsplanen har endvidere været drøftet på et møde den 1. februar 2006 i Den Nationale Komité vedrørende landbrugsdyr, der består af repræsentanter fra Dyreværnsrådet, Det Dyretiske Råd, Fødevarestyrelsen, Danmarks JordbrugsForskning (Foulum), Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole (KVL), Landbrugsraadet, Landsudvalget for Svin (nu Dansk Svineproduktion) Kødbranchens Fællesråd, Det Danske Fjerkræraad, Danske Slagterier, Dansk Kvæg, Slagteriernes Forskningsinstitut, Den Danske Dyrlægeforening, Dyrenes Beskyttelse, Dansk Pelsdyravlerforening, Landsforeningen for Dansk Fåreavl, Søfartsstyrelsen, Dansk Transport og Logistik og Danmarks Rederiforening.

Komiteén hilste på mødet Kommissionens handlingsplan velkommen. Der var blandt komiteens medlemmer endvidere generel enighed om, at handlingsplan bør fokusere mere på transport af dyr.

9. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser overordnet set initiativet til en europæisk handlingsplan på dyrevelfærdssområdet velkommen.

Efter regeringens opfattelse er det positivt, at Kommissionen vil fokusere på en generel højnelse af minimumsnormerne for dyrevelfærden i EU (indsatsområde 1).

Regeringen lægger i den forbindelse vægt på, at eksisterende regler til enhver tid er baseret på de nyeste videnskabelige forskningsresultater. Kun på den måde sikres det, at reglerne er både nødvendige og rigtige set ud fra en dyrevelfærdsmæssig synsvinkel.

Regeringen kan endvidere støtte, at der i EU-regi udarbejdes regler for dyrearter, som indtil nu ikke har været omfattet af fællesskabslovgivningen. Det afgørende i denne sammenhæng bør imidlertid være, at der er behov for sådanne regler. Det vil som oftest være tilfældet, hvor der

er tale om en intensiv form for landbrug, idet risikoen for velfærdsproblemer erfaringsmæssigt er størst hos produktionsdyrene.

Efter regeringens opfattelse bør fokus inden for dette indsatsområde således især være rettet mod produktionsdyrene.

Ved siden af udarbejdelsen af ny fællesskabslovgivning er det efter regeringens opfattelse samtidig yderst vigtigt at fokusere på, at den eksisterende lovgivning bliver håndhævet, og at håndhævelsen sker på en ensartet måde i alle EU's medlemslande.

Regeringen finder det endvidere positivt, at Kommissionen vil arbejde for fremme af ny forskning, herunder i alternativer til dyreforsøg (indsatsområde 2).

Ligeledes kan initiativet om indførelse af standardindikatorer for dyrevelfærd (indsatsområde 3) på sigt efter regeringens opfattelse påvirke dyrevelfærden positivt ved, at producenterne vælger produktionsformer, der i højere grad tilgodeser dyrenes velfærd.

Regeringen kan endvidere støtte iværksættelsen af informationsinitiativer for EU's befolkninger og personer, der håndterer dyr (indsatsområde 4), samt iværksættelsen af nye internationale initiativer for at skabe øget bevidsthed om dyrevelfærd (indsatsområde 5), idet øget fokus på dyrebeskyttelse og dyrevelfærd vil kunne påvirke lovgivningsprocessen i EU – og dermed fastlæggelsen af nye normer og standarder for dyrevelfærd – i positiv retning.

For så vidt angår oversigten over de konkrete initiativer, som Kommissionen opregner i handlingen, må regeringen dog konstatere, at 21 af de 28 konkrete tiltag, er initiativer, som enten allerede er iværksat, er bebudet iværksat, eller skal iværksættes i henhold til specifikke fællesskabsbestemmelser.

Handlingsplanens initiativer kan dermed ikke udelukkende tilskrives Kommissionen som helt nye tiltag, men synes primært at have karakter af en opsamling af de initiativer, som Kommissionen allerede har planlagt.

Herudover giver oversigten over de konkrete initiativer efter regeringens opfattelse anledning til følgende mere specifikke bemærkninger:

Regeringen har i en række sammenhænge tilkendegivet sin holdning til reglerne om transport af dyr, ligesom også Folketinget og dets udvalg har behandlet spørgsmålet ved flere lejligheder og herunder pålagt regeringen at arbejde for ændringer af reglerne på specifikke områder.

Den 22. december 2004 vedtog et flertal af EU's medlemslande et forslag til en ny forordning om beskyttelse af dyr under transport³, der skal anvendes fra den 5. januar 2007. Danmark stemte som det eneste medlemsland imod. Årsagen hertil var, at man fra dansk side bl.a. fandt, at de to områder, som et flertal af medlemslandene havde besluttet ikke skulle ændres med den nye forordning ("transporttid" og arealkrav"), er de to områder, hvor forbedringer ville have haft en endog særdeles stor indflydelse på beskyttelsesniveauet i forbindelse med reglerne om transport af dyr. Herudover fandt Danmark ikke, at forordningsforslaget var at betragte som udelukkende dyrevelfærdsmæssige forbedringer sammenlignet med det eksisterende direktiv.

Fra dansk side må det fortsat anses at være af væsentlig betydning for dyrevelfærden ved transport af dyr, at beskyttelsesniveauet i de EU-retlige regler hæves, og at der sikres en bedre og mere effektiv kontrol ved overholdelsen af reglerne ved grænseoverskridende transporter.

På den baggrund havde Danmark gerne set, at transport af dyr var blevet et af de områder, som Kommissionen i de kommende år, særligt ville fokusere på.

Handlingsplanen indeholder imidlertid på nuværende tidspunkt kun et enkelt konkret initiativ på området transport af dyr. Ifølge oversigten over konkrete initiativer vil Kommissionen således i 2007 fremlægge et forslag om brug af satellitnavigationssystemer i køretøjer som led i beskyttelsen af dyr under transport og udvikling af et system for realtidsovervågning af dyrs velfærd under transport.

Fra dansk side *har* man under de politiske drøftelser *af handlingsplanen* arbejdet for, at handlingsplanen kommer til at indeholde flere initiativer på transportområdet.

Det skal i den forbindelse nævnes, at efter regeringens opfattelse var det mest interessante udbytte af den dyrevelfærdskonference, som det østrigske formandskab i samarbejde med Kommissionen afholdt i Bruxelles den 30. marts 2006, at man fra Kommissionens side bekræftede

³ Rådets forordning (EF) nr. 1/2005 af 22. december 2004 om beskyttelse af dyr under transport og dermed forbundne aktiviteter og om ændring af direktiv 64/432/EØF og 93/119/EØF og forordning (EF) nr. 1255/97.

det af Kommissær Kyprianous på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 20. februar 2006 oplyste om, at Kommissionen arbejder på et initiativ på området transport af dyr.

Hvad der er langt mere positivt er, at Danmark har noteret sig, at et af de andre konkrete initiativer, som Kommissionen agter at fremlægge allerede i år, er et "forslag til foranstaltning som svar på befolkningens holdning til handelen med katte- og hundeskind og produkter heraf".

I Danmark har man gennemført et indførselsforbud på nationalt plan (lov nr. 390 af 28. maj 2003 om forbud mod erhvervmæssig indførsel og produktion af samt handel med skind og skindprodukter fra hunde og katte). Loven trådte i kraft 1. oktober 2003.

Det er imidlertid fortsat opfattelsen fra dansk side, at et forbud på EU-plan mod erhvervmæssig indførsel og produktion af samt handel med skind og skindprodukter fra hunde og katte vil være at foretrække.

Baggrunden herfor er bl.a., at told- og skattemyndighederne i f.eks. Danmark efter de almindelige regler herom foretager kontrol af varer, der kommer til Danmark fra tredjelande. En tilsvarende kontrol foretages i sagens natur ikke, når der er tale om indførsel til Danmark fra et andet EU-land.

Både Sverige og Danmark har på den baggrund også flere gange opfordret Kommissionen til at undersøge, hvorvidt det er muligt at gennemføre et importforbud af katte- og hundeskind på EU-plan – og begge gange er Sverige og Danmark blevet støttet af adskillige andre lande.

Da medlemslandene sidste gang havde lejlighed til at drøfte problemstillingen på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 30. maj 2005, lovede Kommissionen at vende tilbage med en orientering om dens vurdering af mulighederne for at indføre et importforbud på EU-plan af katte- og hundeskind.

Det bemærkes, at det ikke fremgår af handlingsplanen, hvad Kommissionens initiativ på dette punkt nærmere vil komme til at indeholde. Regeringen vil derfor *fortsat* søge dette nærmere afklaret. Det kan således tænkes, at Kommissionen i stedet for et importforbud på EU-plan overvejer f.eks. at indføre en pligt for erhvervsdrivende til at gøre forbrugerne opmærksomme på, at skindet hidrører fra hund eller kat. En sådan mindre indgribende løsning vil imidlertid efter regeringens opfattelse ikke være tilstrækkelig til at tilgodese de dyreetiske hensyn, der ligger til grund for forslaget om indførelse af et fælleseuropæisk importforbud.

På området dyreforsøg og anvendelsen af princippet om de såkaldte 3 R'er (reduction (formindskelse af antallet af anvendte forsøgsdyr), refinement (videreudvikling af dyreforsøgsmødelles, så belastningen bliver mindre for forsøgsdyrene) og replacement (udvikling af alternative metoder til dyreforsøg)), der også er en del af indsatsområde nr. 2, ser regeringen frem til etablering af tiltag, der kan fremme det partnerskab mellem Kommissionen og industrien til fremme af alternativer til dyreforsøg, som blev vedtaget i Bruxelles i november måned 2005.

Med Kommissionens initiativ kan det arbejde for fremme af alternative metoder, som allerede foregår i andre sammenhænge, f.eks. hos Det Europæiske Center for Validering af Alternative Metoder (ECVAM) og i European Consensus Platform for 3R Alternatives to Animal Experimentation (ECOPA), forhåbentlig styrkes yderligere.

10. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Handlingsplanen blev præsenteret på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 23. januar 2006 uden at der foregik en egentlig drøftelse af handlingsplanens indhold eller blev fremsat mange bemærkninger fra medlemslandene.

På rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 20. februar 2006 drøftede Rådet på grundlag af et spørgeskema udarbejdet af det østrigske formandskab at drøfte en række spørgsmål i relation til handlingsplanen. Et flertal af delegationerne understregede i den forbindelse behovet for at vurdere den socio-økonomiske virkning for producenter og forbrugere forud for enhver ændring af de nuværende minimumskrav. Flere delegationer var endvidere enige om, at der er behov for et solidt videnskabeligt grundlag for en ajourføring af de nuværende minimumskrav. Flere delegationer var således bekymrede for, at der vil kunne mistes markedsandele til tredjelande, hvis kravene skærpes, medmindre tilsvarende velfærdsregler gøres obligatoriske for EU's handelspartnere gennem WTO-forhandlinger. Flere delegationer gik endvidere ind for en oplysningskampagne for at informere landbrugere, detailhandlere og forbrugere bedre om dyrevelfærdsreglerne og anvendelsen deraf; flere delegationer støttede også indførelsen af mærkning for at forbedre informationen af offentligheden. Nogle delegationer foreslog, at der indføres benchmarks for at informere offentligheden bedre om de forskellige dyrevelfærdsregler.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har *senest* været forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg forud for den politiske drøftelse på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 20. februar 2006.